Vedoucí volnočasových aktivit dětí a mládeže (kód: 75-007-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Skupina oborů: Pedagogika, učitelství a sociální péče (kód: 75)
Týká se povolání: Vedoucí volnočasových aktivit dětí a mládeže
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v potřebách dětí a mládeže v rámci volnočasových aktivit	4
Tvorba návrhu výchovně-vzdělávacích cílů, forem a zásad výchovně-vzdělávacích aktivit pro děti a mládež s ohledem na speciální vzdělávací potřeby, prevenci rizikového chování a zásady multikulturní a environmentální výchovy	4
Orientace v právním a ekonomickém rámci při práci s dětmi a mládeží ve volném čase	4
Sestavování obsahu a struktury výchovně-vzdělávací aktivity na základě stanovených vzdělávacích cílů	5
Rozpracování obsahu výchovně-vzdělávací aktivity do časového scénáře	5
Hodnocení výchovně-vzdělávací aktivity a dosažení nastavených vzdělávacích cílů a požadovaných kompetencí	5
Posuzování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany při práci s dětmi a mládeží	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 11.02.2022 do: 26.01.2023

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v potřebách dětí a mládeže v rámci volnočasových aktivit

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vývojová specifika dětí a mládeže minimálně ve třech věkových kategoriích	Ústní ověření
b) Uvést dva příklady naplňování fyziologických potřeb, dva příklady naplňování potřeby bezpečí a dva příklady naplňování potřeby sounáležitosti v rámci volnočasových aktivit dětí a mládeže	Ústní ověření
c) Uvést a vysvětlit tři různé postupy pro zjišťování potřeb dětí a mládeže v jednotce/oddílu/skupině	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Tvorba návrhu výchovně-vzdělávacích cílů, forem a zásad výchovně-vzdělávacích aktivit pro děti a mládež s ohledem na speciální vzdělávací potřeby, prevenci rizikového chování a zásady multikulturní a environmentální výchovy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a navrhnout výchovně vzdělávací cíle, formy a zásady výchovně vzdělávací aktivity dětí a mládeže se speciálními vzdělávacími potřebami	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Charakterizovat vybrané typy rizikového chování u dětí a mládeže včetně závislostí, navrhnout zásady pro jejich řešení a předvést postup při práci v problémové nebo krizové situaci	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit pojmy „multikulturalita“ a „multikulturní výchova“ ve spojitosti s neformálním vzděláváním dětí a mládeže	Ústní ověření
d) Vysvětlit pojem „environmentální výchova“ (resp. "environmentální vzdělávání, výchova a osvěta“ - EVVO), popsat základní zásady a cíle environmentálního vzdělávání dětí a mládeže	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v právním a ekonomickém rámci při práci s dětmi a mládeží ve volném čase

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se v základních právních normách souvisejících s činností vedoucího volnočasových aktivit dětí a mládeže	Ústní ověření
b) Popsat ústně na modelových příkladech předvyplněných účetních dokladů základní náležitosti správně vyplněného účetního dokladu a vyplnit účetní doklad	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Sestavování obsahu a struktury výchovně-vzdělávací aktivity na základě stanovených vzdělávacích cílů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Sestavit návrh specifických, měřitelných, akceptovatelných, reálných a termínovaných (SMART) cílů pro modelovou výchovně vzdělávací aktivitu pro děti a mládež (vždy minimálně jeden cíl ke každému typu SMART cílů)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Přiřadit k vybraným vzdělávacím cílům relevantní kompetence tak, aby cíl jasně směřoval k rozvoji vybrané kompetence, a to s důrazem na osobnostně sociální rozvoj dětí a mládeže	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Rozpracování obsahu výchovně-vzdělávací aktivity do časového scénáře

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Navrhnout cílové skupině danou činnost, její cíle a pravidla v rámci realizace výchovně vzdělávacích aktivit pro děti a mládež, včetně volby didaktických a dalších vhodných pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Navrhnout časový scénář pro modelovou výchovně vzdělávací aktivitu pro děti a mládež v souladu s jejími cíli a metodami	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zpracovat podklady pro návrh výchovně vzdělávacích metod pro modelovou výchovně vzdělávací aktivitu pro děti a mládež, které odpovídají cílové skupině a stanoveným cílům	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Hodnocení výchovně-vzdělávací aktivity a dosažení nastavených vzdělávacích cílů a požadovaných kompetencí

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhodnotit výchovně vzdělávací aktivitu pro děti a mládež, naplnění jejích cílů, očekávání a potřeb cílové skupiny	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Poskytnout zpětnou vazbu cílové skupině v souladu s výchovně vzdělávací aktivitou pro děti a mládež	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit pojmy: evaluace, sebeevaluace a předvést jeden typ evaluace a jeden typ sebeevaluace pro zvolenou věkovou skupinu dětí a mládeže	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany při práci s dětmi a mládeží

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady nezbytné pro zajištění a organizaci volnočasových aktivit dětí a mládeže tak, aby bylo garantováno řádné plnění podmínek BOZP a PO při práci s dětmi a mládeží na modelové situaci	Ústní ověření
b) Posoudit bezpečnostní rizika v rámci modelové situace při práci s dětmi a mládeží	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby je oprávněný předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - https://nsp.cz/jednotka-prace/vedouci-volnocasovych-akt).

Pro účely standardu jsou účastníci výchovy a vzdělávání děti a mládež ve věku 3 - 26 let. Cílová skupina je simulována zkušební komisí.

Kompetence: **Orientace v potřebách dětí a mládeže v rámci volnočasových aktivit.** Věkové kategorie zadá uchazeči autorizovaná osoba. Vývojová specifika dětí a mládeže uchazeč ústně popíše u tří věkových kategorií.
Věkovými kategoriemi se rozumí:

- nejmladší školní věk (do 9 let),
- mladší školní věk (9 - 12),
- starší školní věk (12 - 15),
- věk středoškolské mládeže (15 - 26)

Kompetence: **Tvorba návrhu výchovně vzdělávacích cílů, forem a zásad výchovně vzdělávacích aktivit pro děti a mládež s ohledem na speciální vzdělávací potřeby, prevenci rizikového chování a zásady multikulturní a environmentální výchovy**
Kritérium a) uchazeč na základě zadání autorizované osoby zpracuje písemnou přípravu, která bude obsahovat základní zásady, cíle a formy výchovně vzdělávací aktivity dětí a mládeže se speciálními vzdělávacími potřebami v rozsahu minimálně jedné strany A4, která bude obsahovat:

- název výchovně vzdělávací aktivity
- cílová skupina - věková kategorie účastníků
- počet a složení účastníků
- výchovně vzdělávací aktivity

Kritérium b) autorizovaná osoba zadá 3 typy rizikového chování a uchazeč navrhne konkrétní aktivity prevence a zásady řešení uvedených typů rizikového chování. Uchazeč si vybere dva příklady typů rizikového chování a předvede postup při jejím řešení.

Příklady typů rizikového chování:

- závislost na psychoaktivních látkách – drogová závislost;
- závislost na činnosti – patologické hráčství, kleptomanie, nymfomanie, workoholismus;
- patologická závislost na osobě – žárlivost;
- závislost na informacích, netolismus, kyberšikana, šikana;
- sebepoškozování;
- kouření;
- alkoholismus.

Kompetence: **Orientace v právním a ekonomickém rámci při práci s dětmi a mládeží ve volném čase.**
Kritérium a) základními právními normami souvisejícími s činností vedoucího volnočasových aktivit dětí a mládeže se rozumí normy upravující:

- základní náležitosti pracovní smlouvy
- zásady smluvních vztahů (smlouva o nájmu prostoru, darovací smlouva, kupní smlouva);
- zákonnou odpovědnost za škody, za ztrátu svěřených předmětů a za schodek na svěřených hodnotách, které je vedoucí povinen vyúčtovat; odpovědnost za vnesené a odložené věci;
- trestní odpovědnost (s důrazem na přestupky).

Kritérium b)
- uchazeči bude předloženo 6 účetních dokladů, z nichž 3 budou správně vyplněny, ostatní budou vykazovat nedostatky, které uchazeč správně identifikuje;
- uchazeč vyplní jeden účetní doklad, který zadá autorizovaná osoba.

Pro ověření kompetencí:
- **Sestavování obsahu a struktury výchovně vzdělávací aktivity na základě stanovených vzdělávacích cílů**
- **Rozpracování obsahu výchovně vzdělávací aktivity do časového scénáře**
- **Hodnocení výchovně vzdělávací aktivity a dosažení nastavených vzdělávacích cílů a požadovaných kompetencí**

Uchazeč na základě zadání autorizované osoby zpracuje písemnou přípravu modelové výchovně vzdělávací aktivity (VVA) v rozsahu minimálně dvou stran A4, která bude obsahovat:

- název výchovně vzdělávací aktivity
- SMART cíle výchovně vzdělávací aktivity
- vybrané kompetence vybrané cílové skupiny, na kterou je VVA zaměřena
- cílová skupina - věková kategorie účastníků
- počet účastníků výchovně vzdělávací aktivity
- popis jednotlivých aktivit
- časový scénář výchovně vzdělávací aktivity (v hodinách)
- forma vzdělávání
- metody vzdělávání
- didaktické pomůcky
- způsob zpětné vazby

Kompetence **Posuzování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany při práci s dětmi a mládeží**
Kritérium b) autorizovaná osoba zadá minimálně 2 modelové situace.
Příklady modelových situací:
- turistická akce – výlet vlakem s pěší trasou na volně přístupnou zříceninu, cesta vede lesem a polem, je značená, se dvěma přechody silnice 2. a 3. třídy;
- orientační závod připravovaný pro skupinu dětí staršího školního věku. Cílové body jsou označovány viditelnými terči, součástí trasy je přechod lanové lávky, předpokládaná délka trasy 5 km. Závod děti běží samostatně;
- lesní tábořiště u potoka, stanový tábor vzdálený od nejbližší vesnice 12 km, účastnící smíšené věkové skupiny, příprava paliva pro slavnostní táborák, rozdělávání a ukončování ohně;
- raftová výprava na 3 dny, sjíždění řeky. Rafty obsazeny po 6, celkem 18 účastníků výpravy, sjezd propustí, chování u jezu a dopravní situace v kotvišti (nastupování, vystupování);
- orientační hra po městě se získáváním informací od obyvatel pro děti staršího školního věku v průběhu víkendové aktivity v centru většího města.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou z 2 členů, kteří jsou autorizovanou fyzickou osobou s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovaným zástupcem autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v pedagogickém oboru a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti vedení volnočasových a zájmových aktivit dětí a mládeže.
b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti předškolní a mimoškolní pedagogiky a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti vedení volnočasových a zájmových aktivit dětí a mládeže.
c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na pedagogiku nebo pedagogiku volného času nebo vychovatelství nebo učitelství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti vedení volnočasových a zájmových aktivit dětí a mládeže.
d) Profesní kvalifikace 75-007-M Vedoucí volnočasových aktivit dětí a mládeže nebo profesní kvalifikace 75-009-N Samostatný/samostatná vedoucí volnočasových aktivit dětí a mládeže, střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti vedení volnočasových a zájmových aktivit dětí a mládeže.

Další požadavky:
Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, www.msmt.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- vhodná zkušební místnost se stoly a židlemi;
- flip chart, dataprojektor, projekční plocha, notebook nebo PC s připojením na internet;
- lektorský kufr (obsahuje papíry A4 – bílé, barevné, nůžky, lepidlo, lepenka, barevné samolepicí bločky, tužky, pastelky, fixy slabé, fixy silné, kanc. sponky, napínáčky, modelína, kolíčky, ořezávátko, sešívačka, děrovačka, lepicí hmota k upevnění papírů na stěnu, míč, šátek, provázek, budík);
- Bloomovu taxonomii cílů a přehled základních kompetencí pro žáky základních a středních škol;
- zákon č. 262/2006 Sb., v platném znění;
- občanský zákoník č. 89/2012Sb., v platném znění;
- trestní zákoník č. 40/2009 Sb., v platném znění.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 45 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 3 až 4 hodiny (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro veřejné služby a správu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Hodina H, z. s.
Pionýr, z. s.
YMCA v České republice
RDMKV, z. s.